

VOOR EEN TEAMVERGADERING OF EEN BESTUUR • 20 MINUTEN

Wat is een AI-agent?

En wat het niet is. Voor iedereen die er op school iets van moet vinden: docent, ondersteuning, communicatie, directie.

Guido van Dijk · LeX Consultancy B.V. · AI Netwerk Limburg

INTERACTIE • 2 MINUTEN

Even peilen: handen omhoog

1

Wie heeft deze week AI gebruikt voor werk? Een tekst, een samenvatting, een idee.

2

Wie weet zeker of dat mag, met het account dat hij daarvoor gebruikte?

3

Wie heeft ooit een prompt gedeeld met een collega die daarna niet werkte?

De eerste hand gaat bijna altijd omhoog, de tweede bijna nooit. Daar gaat deze twintig minuten over: wat je bouwt, en waar je het bouwt.

Drie lagen, en waar agents zitten

1 • Chatbot

Je typt, je krijgt antwoord, elke keer opnieuw uitleggen. ChatGPT, Gemini, Copilot Chat, Claude.

2 • Assistent in je pakket

Al in de tools die je al hebt: Microsoft 365 Copilot, Gemini in Workspace. De school beslist via licenties.

3 • Zelf iets bouwen

Jij geeft een doel, regels en documenten, en deelt het met collega's. Dify, Copilot Studio, GPT's, Gems.

Een agent hoort bij laag 3. Het verschil met laag 1 is niet het model: het is dat iemand vooraf heeft opgeschreven wat het ding moet doen, en wat niet.

Wat is een agent?

Een agent krijgt een doel en bepaalt zelf welke stappen hij zet, met de middelen die jij hem geeft. Een chatbot wacht op je volgende vraag; een agent werkt een opdracht af.

1 • Een doel en regels

Wie ben je, wat doe je, en wat doe je nooit. Dat is de instructie: een half A4 gewone taal, geen code.

2 • Middelen

Kennis uit de documenten van de school, gereedschap om te zoeken, te rekenen of een bestand te maken, en geheugen van het gesprek.

3 • Ruimte om te kiezen

Hij bepaalt de volgorde, kijkt na elke stap wat eruit kwam, en probeert het opnieuw als het misgaat.

Voorbeeld: een planner kreeg één opdracht, maak een studieplan voor de toetsweek. Niemand zei 'schrijf een programma'. Hij schreef er zelf een, voerde het uit, en gaf een Excel-bestand terug.

Wat een agent niet is

Geen mens

Geen oordeel, geen zorgplicht, geen verantwoordelijkheid. Een leerling die schrijft dat het thuis misgaat, hoort bij de mentor.

Geen feitenmachine

Hij weet niets, hij voorspelt tekst. Zonder documenten en zonder de regel 'zeg dat je het niet weet' verzint hij een antwoord dat er goed uitziet.

Geen programma

Hij doet niet twee keer precies hetzelfde. Moet iets zeker zijn, zoals een datum of een woordlimiet, dan doet code dat, of een mens.

Geen beslisser

Niet over toelating, cijfers of toezicht bij toetsen. Dat is hoog risico onder de AI Act.

Een agent is geen collega en geen orakel. Het is gereedschap met een instructie, en iemand op school is er eigenaar van.

Drie voorbeelden van school

Agent	Wat erin gaat	Wat eruit komt	Wie heeft er wat aan
Schoolgids-assistent	De schoolgids, en de vraag van een ouder	Een kort antwoord met het hoofdstuk erbij, of: dit staat er niet in, bel de receptie	Balie, mentoren, ouders
Ouderbrief-assistent	Een wollige conceptbrief en de schrijfwijzer van de school	De herschreven brief, plus een lijstje wat er veranderd is en waarom	Mentoren, communicatie
Studiecoach	De lesbrief van één thema en de studiewijzer	Uitleg, oefenvragen en hints; geen antwoorden op het huiswerk	Leerlingen, met een docent erachter

Alle drie bestaan ze, in vier omgevingen, met handleidingen en video's erbij. Geen van drie is moeilijker dan een half A4 instructie schrijven.

INTERACTIE • 3 MINUTEN • IN TWEETALLEN

Waar hoort de mens?

1

Welke fout mag bij ons nooit voorkomen?
Dat is de eerste harde regel.

2

Welke beslissing laten we nooit aan een
model? Daar hoort een mens.

3

Wie leest na, en wie is eigenaar als de
bedenker weggaat?

Bespreek het twee minuten met je buurman. Twee antwoorden op vraag 1 hardop; dat zijn meteen de regels waarmee je begint.

Dezelfde agent, vier omgevingen

Wat je wilt	Dify	Copilot Chat	ChatGPT	Gemini
Wie mag bouwen	iedereen met een account	elke collega met schoolaccount	alleen met betaald abonnement	elke collega met schoolaccount
Kennis meegeven	kennisbank, meerdere documenten	in de instructie, 8.000 tekens	tot 20 kennisbestanden	bestanden, Drive, NotebookLM
Bronvermelding	citaten	nee	Bronnen	label per antwoord
Bestanden eruit	sandbox: xlsx, ics, md	Word en Excel op OneDrive	Word en Excel als download	Export naar Docs en Sheets
Mens in de lus	ja	nee	nee	nee
Kosten	credits of eigen sleutel	in de M365-licentie	per gebruiker per maand	in de Workspace-licentie

De instructie is het werk; de omgeving is de keuze. Wat je op school al hebt, kan meer dan de meeste mensen denken.

Wat mag: vier vragen voor elke tool

Onder welk account?

Privé, gratis, betaald, of school met verwerkersovereenkomst. Alleen in het laatste geval heeft de school iets te zeggen.

Welke gegevens gaan erin?

Geen persoonsgegevens van leerlingen, ouders of collega's. Ook geen ongepubliceerd toetsmateriaal.

Wordt erop getraind?

Consumentenaccounts vaak wel, zakelijke accounts en API-verkeer meestal niet. Controleer het, en laat het bevestigen.

Wie beslist en kijkt na?

Voor jezelf: jij. Voor leerlingen: een schoolbesluit, een toetsingskader, en iemand die de uitvoer leest.

Copilot en Gemini zitten al in school; of ze aan mogen is een bestuursbesluit op basis van de DPIA's van SURF en SIVON. Dat is geen technische vraag.

AVG en AI Act, in het kort

AVG

- De school is verantwoordelijke; de aanbieder is verwerker, meestal buiten de EU
- Geen verwerkersovereenkomst betekent: geen persoonsgegevens erin
- Zodra een leerling iets over zichzelf typt, is dat een verwerking waar de school over gaat

EU AI Act

- **Art. 4:** AI-geletterdheid verplicht voor wie AI inzet, sinds februari 2025
- **Verboden:** emotieherkenning in het onderwijs
- **Hoog risico:** toelating, beoordelen van leerresultaten, toezicht bij toetsen
- **Art. 50:** een chatbot zegt dat hij een chatbot is

Vuistregel: zodra iets beslist of vastlegt over een persoon, verandert de vraag van "werkt het?" in "mag het, en wie is verantwoordelijk?" Stand september 2026.

Hoe je maandag begint

1

Kies één document waar nu al steeds dezelfde vragen over komen. Zonder namen erin.

2

Schrijf een half A4: wie ben je, hoe antwoord je, en wat doe je als je het niet weet.

3

Test met drie vragen: twee gewone, en één waarop hij moet weigeren.

Werkt het, deel het dan met twee collega's en spreek af wie het document bijhoudt. Werkt het niet, dan weet je binnen een kwartier waarom, en dat is ook winst.

Gereedschap met een instructie. En een eigenaar.

lex

Vier reeksen handleidingen en 28 uitlegvideo's: Dify, Microsoft Copilot, ChatGPT en Gemini. Dezelfde zes agents, stap voor stap, met screenshots.

Alles op git.lexconsultancy.nl/guido/dify-handleidingen · ai-netwerk-limburg.nl

CC BY-SA 4.0

Eigenaar en contact:

Guido van Dijk, LeX Consultancy B.V. en AI Netwerk Limburg

guido@l-e-x.nl · guido@ai-netwerk-limburg.nl

Deze presentatie mag je kopiëren, bewerken en hergebruiken, ook op je eigen school. Noem de bron (Guido van Dijk, LeX Consultancy B.V. en AI Netwerk Limburg, git.lexconsultancy.nl/guido/dify-handleidingen) en deel je bewerking onder dezelfde licentie. Het logo van AI Netwerk Limburg valt buiten de licentie; namen van producten zijn merken van hun eigenaren.